

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่างพระราชบัญญัติ
องค์กรจัดสรรคดีความถึและกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๓/๒๕๖๓

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร
คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓
และได้เข้าสู่อการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญ
ประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้น
เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎร
จะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบ
กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอให้
วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤษภาคม ๒๕๖๓

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริญญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายโสภณ ขาดบุษย์จาร์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางจินดา ศรีเพ็งแก้ว	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลุต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ร่างพระราชบัญญัติ
องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล ของร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปได้ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรณีเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ ข. (๗))

(๓) ปรับปรุงอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔/๑)

(๔) ปรับปรุงลักษณะของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔/๒)

^๑สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <http://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๑๐

(๕) ปรับปรุงกระบวนการสรรหา คัดเลือก และแต่งตั้งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ และยกเลิกมาตรา ๑๗)

(๖) เพิ่มการกำหนดให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณา และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาหรือผู้ได้รับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (เพิ่มมาตรา ๑๕/๑)

โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แต่ปรากฏว่าได้เกิดสภาพปัญหาในทางปฏิบัติ บางประการ ทำให้การสรรหาและคัดเลือกบุคคลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับได้มีข้อร้องเรียนเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อันเป็นการแก้ไข ข้อขัดข้องในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ด้านกิจการกระจายเสียง ด้านกิจการโทรทัศน์ ด้านกิจการโทรคมนาคม หรือด้านอื่น ๆ ที่จะยัง ประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. โดยมีเลขาธิการ กสทช. เป็นเลขานุการ กสทช. (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของกรรมการ กสทช. กรณีเคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ ข. (๗))

ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๓) ปรับปรุงลักษณะของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหา โดยกำหนดว่า นอกจากต้องมีลักษณะเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔/๑ แล้ว จะต้องต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๓.๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีผู้พิพากษารองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญรองหัวหน้าศาลทหารกลาง หรือรองอธิบดีอัยการ

(๓.๒) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการพลเรือน พนักงานในหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกรมขึ้นไป หรือรองหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจ

(๓.๓) เป็นหรือเคยเป็นนายทหารหรือนายตำรวจที่มียศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรีขึ้นไป

(๓.๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

(๓.๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองกรรมการผู้จัดการในบริษัทมหาชนจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท

(๓.๖) มีประสบการณ์ด้านการบริหารกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าสิบปี

(๓.๗) มีประสบการณ์ทำงานในด้านที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. ตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดตามมาตรา ๑๔/๑ มาแล้วรวมกันไม่น้อยกว่าห้าสิบปี

(ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔/๒)

(๔) ปรับปรุงกระบวนการสรรหา คัดเลือก และแต่งตั้งกรรมการ กสทช. ดังนี้

(๔.๑) ก่อนการประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ กสทช. ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนดด้านที่จะดำเนินการสรรหากรรมการ กสทช. รวมทั้งกำหนดรายละเอียดของลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านนั้นของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหา ทั้งนี้ โดยให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นในการสรรหาและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสรรหาในเรื่องดังกล่าว **(ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔/๑)**

(๔.๒) การได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ กสทช. โดยวิธีการสรรหาให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศการเปิดรับสมัครบุคคลให้ทราบเป็นการทั่วไป อย่างน้อยสามสิบวันติดต่อกัน และให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับรายชื่อผู้สมัครจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยคณะกรรมการสรรหามีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผู้สมัครต้องใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผยและให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงถึงจำนวนดังกล่าว หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวน ให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ถ้ายังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)

(๔.๓) การเลือกและแต่งตั้งกรรมการ กสทช. เมื่อคณะกรรมการสรรหาคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอรายชื่อไปยังวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับเลือกต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา และให้ประธานวุฒิสภาแจ้งรายชื่อให้นายกรัฐมนตรีทราบเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป แต่ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้รับการคัดเลือก รายใดก็ให้มีการดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่ โดยให้คณะกรรมการสรรหาชุดเดิมเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการจนกว่าจะได้กรรมการ กสทช. ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหา โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

(๔.๔) การเลือกประธานกรรมการ กสทช. ให้สามารถดำเนินการได้เมื่อมีผู้ได้รับเลือกไม่น้อยกว่าห้าคนหรือมีผู้ได้รับเลือกรวมกับกรรมการ กสทช. ไม่น้อยกว่าห้าคน (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

(๔.๕) ในกรณีที่ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ กสทช. ยังมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๑) (๒) หรือ (๓) ผู้นั้นต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และหากไม่แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่ โดยผู้นั้นจะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้ (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

(๔.๖) ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาหรือผู้ได้รับการคัดเลือก ให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาด (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๕/๑)

(๕) กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำรงตำแหน่งหรือการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปของกรรมการ กสทช. ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในกรณีที่มีตำแหน่งว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ กสทช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่จนกว่าจะมี กสทช. ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หลังจากที่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ดังนั้น จึงต้องมีการทบทวนกระบวนการสรรหากรรมการ กสทช. เพื่อให้มีการดำเนินการสรรหากรรมการ กสทช. ที่เป็นกลาง มีความยึดโยงกับประชาชน และเพิ่มกระบวนการถอดถอนโดยการเข้าชื่อของประชาชนในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อเป็นการสร้างองค์กรอิสระที่เป็นกลาง ใช้อำนาจอย่างเป็นธรรม เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

๒.๒ เสนอให้มีการแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาใหม่ โดยควรนำองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ กลับมาพิจารณา เนื่องจาก กสทช. เป็นองค์กรอิสระที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากองค์กรอิสระอื่น มีหน้าที่ดูแลทรัพยากรสื่อสารของชาติที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอันไม่อาจประเมินได้ จึงต้องมีบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาเป็นผู้สรรหากรรมการ กสทช.

๒.๓ การที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติเรื่องความรู้และความเชี่ยวชาญของกรรมการ กสทช. ไว้จำนวนเจ็ดด้าน เพื่อสร้างหลักประกันว่าผู้ที่มาดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. จะต้องมีความรู้และความเชี่ยวชาญ รวมกันเป็นสหวิทยาการ ประกอบกับพระราชบัญญัติเดิมได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของกรรมการ กสทช. ไว้อย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับความรู้และความเชี่ยวชาญทั้งเจ็ดด้านดังกล่าว ดังนั้น การแก้ไของค์ประกอบของกรรมการ กสทช. โดยไม่จำกัดให้ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์จำนวนเจ็ดด้านให้ชัดเจนตามที่กำหนดไว้เดิม ได้แก่ ด้านกิจการกระจายเสียง ด้านกิจการโทรทัศน์ ด้านกิจการโทรคมนาคม ด้านวิศวกรรม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านการคุ้มครองผู้บริโภค หรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แต่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการพิจารณากำหนดด้านที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. อาจทำให้การได้มาซึ่งกรรมการ กสทช. ไม่ครบทั้งเจ็ดด้าน และไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้

อย่างครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งอาจทำให้การตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ กสทช. ในประเด็นที่ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ไม่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนอย่างแท้จริง เป็นการทำลายหลักประกันพื้นฐานที่กฎหมายบัญญัติรับรองไว้ และขัดกับวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๒.๔ การที่ไม่กำหนดให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นองค์ประกอบของกรรมการ กสทช. เป็นการตัดองค์ประกอบที่มีความยึดโยงกับประชาชนออกไป และประเด็นเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคยังเป็นปัญหาสำคัญของ กสทช. มีกรณีปัญหาที่แสดงว่า กสทช. ยังคุ้มครองดูแลผู้บริโภคได้ไม่เพียงพอ ได้แก่ ปัญหาจากบริการเสริมผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อความสั้น หรือ SMS ในกรณีการคิดค่าบริการเกินจากการใช้งานจริง (Over Bill) เป็นจำนวนมาก ปัญหาการโอนย้ายค่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่เบอร์เดิม และปัญหาการติดตั้งเสาสัญญาณโทรศัพท์ใกล้แหล่งชุมชน โรงเรียน และที่พักอาศัย ที่มีปัญหาว่าประชาชนได้รับผลกระทบจากคลื่นไฟฟ้าของเสาสัญญาณโทรศัพท์ จึงควรกำหนดให้มีบุคคลที่เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นองค์ประกอบของกรรมการ กสทช. ประกอบกับ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการจึงต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญจากกรรมการ กสทช. คนหนึ่งที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๒.๕ การกำหนดให้มีการปรับระดับหรือตำแหน่งของแต่ละสาขาอาชีพให้สูงขึ้น ได้แก่ การกำหนดว่าเป็นหรือเคยเป็นนายทหารหรือนายตำรวจที่มียศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรีขึ้นไป รวมทั้งที่กำหนดว่ามีประสบการณ์ด้านการบริหารกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี เป็นการกำหนดคุณสมบัติที่ปิดกั้นบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นการจงใจตัดสิทธิบุคคลบางกลุ่ม และไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะได้บุคคลที่มีความเท่าทันต่อยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๒.๖ กสทช. เป็นองค์กรของรัฐที่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ในการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มีที่มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา และควรจะมีที่มาจากการคัดเลือกของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา ชุดที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน เพื่อให้มีความยึดโยงกับประชาชนชาวไทยทุกคนที่เป็นเจ้าของคลื่นความถี่ซึ่งเป็นสมบัติร่วมกันของคนในชาติ อันจะทำให้มีความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการและกำกับ

ดูแลให้การประกอบกิจการเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จึงสมควรเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระในเรื่องอำนาจหน้าที่ งบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา การกำกับดูแลของรัฐบาล และต้องไม่อยู่ในอาณัติของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่มีอำนาจเหนือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจอธิปไตย ประกอบกับวุฒิสภาชุดปัจจุบัน มิได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีความยึดโยงกับประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย จึงไม่ควรเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบให้บุคคลเป็นกรรมการ กสทช. สมควรบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนทำหน้าที่ดังกล่าว

๓. นายสุภากร ตันทสิทธิ์ เลขาธิการ กสทช. และนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

๓.๑ นายสุภากร ตันทสิทธิ์ เลขาธิการ กสทช. ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. ยกร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องและเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. สำนักงาน กสทช. จึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งมีสาระสำคัญในการแก้ไของค์ประกอบของกรรมการ กสทช. จำนวนเจ็ดคน โดยไม่ต้องมีการระบุนามรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของกรรมการ กสทช. ในแต่ละด้านนั้น เนื่องจากโดยหลักการทั่วไปในการทำหน้าที่ของกรรมการ กสทช. นั้น กรรมการ กสทช. จะเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแล โดยมีสำนักงาน กสทช. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการรองรับการปฏิบัติงานของกรรมการ กสทช. ที่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลและข้อเท็จจริง ตลอดจนเนื้อหาทางวิชาการเสนอต่อกรรมการ กสทช. ในการใช้ดุลพินิจพิจารณาหรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ประกอบกับการกำหนดให้มีกรรมการ กสทช. ด้านละหนึ่งคนอาจไม่สอดคล้องกับความเหมาะสมของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในแต่ละยุคสมัย กล่าวคือ ในช่วงเวลาที่ต้องมีการสรรหากรรมการ กสทช. แต่ละครั้ง อาจต้องการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในแต่ละด้านในจำนวนไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงควรเปิดกว้างให้มีกรรมการ กสทช. ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา

๓.๒ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้ สำนักงาน กสทช. เป็นผู้ร่างและส่งมาให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๓ และได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา ๗๗ ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย

และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นขอให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นอกเหนือไปจากหลักการ และเหตุผลที่ได้นำเสนอไปแล้ว จึงไม่สามารถกระทำได้ แต่หากในภายหลังที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ผ่านการพิจารณาและประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว สำนักงาน กสทช. มีความประสงค์จะแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ในประเด็นอื่นใดอีก คณะรัฐมนตรี ขอให้สำนักงาน กสทช. นำประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอมาในครั้งนี้นำไปรวบรวมไว้แล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในคราวต่อไป

การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในครั้งนี้ เป็นการเสนอเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาและคัดเลือกบุคคล เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการสรรหาและคัดเลือกบุคคล เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเท่านั้น เนื่องจากเป็นกรณีเร่งด่วน และกรรมการ กสทช. ก็มีจำนวนลดน้อยลง คณะรัฐมนตรีจึงผลักดันให้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าครั้งนี้เสียก่อน เพื่อให้เร่งดำเนินการสรรหากรรมการ กสทช. ทั้งเจ็ดคนโดยเร็ว และในการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ ได้กำหนดให้การดำเนินการสรรหากรรมการ กสทช. ต้องกระทำ ด้วยความรัดกุม กล่าวคือ ในการคัดเลือกกรรมการ กสทช. ให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก กรรมการ กสทช. ตามจำนวนที่จะต้องสรรหา โดยใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย และกำหนดให้ ผู้จะได้รับการคัดเลือกต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของคณะกรรมการสรรหา และเมื่อคณะกรรมการสรรหาดำเนินการคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอรายชื่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับเลือกต้องได้รับความเห็นชอบ จากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา การกำหนดกระบวนการสรรหาไว้เช่นนี้ เป็นการลดการครอบงำจากบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ได้

นอกจากแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องกระบวนการสรรหากรรมการ กสทช. ให้มีความรัดกุม มากยิ่งขึ้นแล้ว ยังได้แก้ไขปรับปรุงอีกหลายส่วนด้วยเหตุผลที่ได้ประมวลมาจากข้อบกพร่อง และเหตุขัดข้องในอดีต จึงแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การกำหนดให้มีการปรับระดับหรือตำแหน่งของแต่ละสาขาอาชีพให้สูงขึ้น ได้แก่ การกำหนดว่าเป็น หรือเคยเป็นนายทหารหรือนายตำรวจที่มียศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรี ขึ้นไป เป็นการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการเทียบตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน หรือการกำหนดว่ามีประสบการณ์ด้านการบริหารกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี เป็นการปรับปรุงระยะเวลาการมีประสบการณ์ เพื่อความเหมาะสม สำหรับกรณีที่ไม่มีลักษณะตามอนุมาตราอื่น หากมีลักษณะตามอนุมาตราอื่น ก็สามารถเข้ามารับการคัดเลือกได้ตามอนุมาตรานั้น ๆ

ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

สำหรับประเด็นกรรมการ กสทช. ไม่มีองค์ประกอบของผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้น เนื่องจากภารกิจด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการ และคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นภารกิจของสำนักงาน กสทช. มิใช่ภารกิจของกรรมการ กสทช. แต่หากคณะกรรมการจะไปได้ไปแก้ไขปรับปรุงอย่างไร ทางคณะรัฐมนตรีและสำนักงาน กสทช. ไม่ขัดข้อง

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มิได้คิดและออกแบบการสรรหากรรมการ กสทช. ขึ้นมาบนพื้นฐานของคำว่ายึดโยงกับประชาชนเพียงประการเดียว แต่ได้ใช้หลักการสรรหากรรมการ กสทช. ที่ยึดโยงกับหลักการปลอดจากการครอบงำของพรรคการเมืองด้วย และการแก้ไขเพิ่มเติมในครั้งนี้ หากสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าไม่ถูกต้องก็สามารถขอแก้ไขได้ ส่วนสาเหตุที่กำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ กสทช. นั้น เป็นการดำเนินการเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เดิม เนื่องจากสมาชิกวุฒิสภาชุดที่ดำรงตำแหน่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งและมาจากการสรรหา จึงไม่ถูกครอบงำโดยพรรคการเมือง หลักการดังกล่าวนี้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน แต่หากสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าไม่ถูกต้องอย่างไร ก็จะได้มีการนำไปทบทวนต่อไป

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๓๙ เสียง ไม่รับหลักการ ๑๑ เสียง และงดออกเสียง ๙ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๔๙ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการ มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
<https://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=564>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
<http://dl.parliament.go.th/handle/lirt/557914>

๓. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) เพิ่มเติมของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ <http://dl.parliament.go.th/handle/lirt/557915>

๔. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
https://library2.parliament.go.th/giventake/content_hr/hr25/m022063.pdf

๕. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse.php?m_id=4193#

